

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
RENDESZETI IGAZGATÓSÁG
AZ ENSZ ÁLTAL AKKREDITÁLT NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNY

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az RI-AJBH-60/2020. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.

Érintett szerv(ek): * Megyei Rendőr-főkapitányság,
M. város Rendőrkapitányság

2020. hónap

Az eljárás megindítása

Panaszos¹ (a továbbiakban: panaszos) 2019. október 15-én nyújtotta be panaszát a korábbi Független Rendészeti Panasztestülethez (a továbbiakban: Testület) a 2019. október 10-én történt rendőri intézkedéssel szemben

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrség többszöri bejelentés után volt csak hajlandó rendőröket küldeni a helyszínre, ám a kiérkezést követően sem léptek fel megfelelően az őt és élettársát megtámadó személyekkel szemben, majd mikor beszállították őt, mint sértettet a rendőrségre, telefonját kikapcsoltatták, nem engedték azt használni.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

Az Országgyűlés a *Kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról* szóló 2019. évi CIX. törvénnyel az alapvető jogok biztosának hatáskörébe utalta a rendészeti panaszok kivizsgálásának lehetőségét. Ennek megfelelően immár e kifejezetten hatósági eljáráshoz kapcsolódó, azt kiegészítő ombudsmani típusú vizsgálat is az alapvető jogok biztosának feladata.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy ő és élettársa nem kaptak személyi védelmet. A személyi védelem a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvénynek a különleges bánásmódot igénylő személyek számára létrehozott jogintézménye, amelyre e törvény XIV. Fejezetében foglaltak irányadóak. Ennek vizsgálata nem tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-a szerinti panasz eljárásnak.

Az érintett alapvető jogok

- A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való alapvető jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]
- bódító hatású szertől befolyásolt állapotú járművezetőkkel, valamint a kábítószerrel összefüggő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyekkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló 32/2014. (VIII. 29.) ORFK utasítás [a továbbiakban: 32/2014. (VIII. 29.) ORFK utasítás]

¹ Az Ajbt 39/L§ (1) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A beadvány szerint a panaszos és párja 2019. október 10-én, 21 óra 10 perc körül értek a *M. város, Cs. u. * szám* alatti házhoz. Itt egy férfi fenyegette meg őket késsel, majd közölte, hogy a kutyájukat is „leszúrja, agyon üti”. Ez megrémisztette panaszost és párját.

Nem sokkal később a panaszos hallotta, hogy csaholnak a kutyák, ezért kiment, hogy beengedje őket az udvarra. Ekkor megjelent két férfi (köztük az, aki korábban megfenyegette őt és párját), és baltával csaptak a panaszos felé. A panaszos párja azonnal értesítette a rendőrséget, ám a rendőrök csak többszöri hívás után érkeztek ki a helyszínre.

Miután a rendőrök kiérkeztek és azonosították a támadókat, őket nem állították elő, „drogtesztet” sem végeztek rajtuk, pedig – a beadvány szerint – „Frontin nevű gyógyszerrel és altatóval” nyugtatta le a támadókat az édesanyjuk.

A panaszos sérelmezi, hogy – bár mint sértettet vitték be járőrautóval a *M. város Rendőrkapitányságra* (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – telefonját kikapcsoltatták, és azt a „kihallgatás, feljelentés időtartama alatt sem engedték használni”. A panaszos sem ügyvéddel, sem párjával nem tudott kommunikálni.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy bár párja személyi védelmet kért, azt nem biztosították számukra, pedig – álláspontjuk szerint – a támadók magatartása ezt indokolta volna. A panaszos azóta is „retteg ezektől az emberektől”, egyedül nem meri elhagyni a házat.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kértem az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

*a) A * Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: Rendőr-főkapitányság) vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza:*

A panaszolt intézkedésre *Ü. M.* bejelentése alapján került sor. A bejelentés 21 óra 34 perckor érkezett a Hívásfogadó Központba (a továbbiakban: HIK). E szerint három személy baltával fenyegette meg a bejelentőt, amiért a kutyája kiszaladt a kapun. A HIK rögzítette a bejelentést, majd az adatlapot megküldte a megyei Tevékenység-irányítási Központnak (a továbbiakban: TIK). A TIK az adatlapot néhány másodperc alatt átvette, majd a HIK operátora konferencia-beszélgetést kezdeményezett, ám a TIK ügyeletesé úgy ítélte meg, hogy erre nincs szükség, helyette azonnal riasztotta a cselekmény elkövetéséhez legközelebb tartózkodó egységet. Az egység tagjai (*F. L. r. zls.* és *F. G. r. ftörm.*) a Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatósága *M. E.* és *K. T.* Osztályához tartoznak, ám a panasszal érintett napon a Rendőrkapitányság alárendelésében láttak el szolgálatot.

A bejelentést követő 3. percben (21 óra 37) az egység elindult a helyszínre, ahová 21 óra 45 perckor meg is érkezett.

A járőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmondta, hogy 20 óra 10 perc körül érték haza élettársával (a panaszos), és az utcán parkoló gépjárművel parkoltak éppen, amikor kutyájuk kiszökött az utcára. *H. G.* (...) éppen arrafelé gyalogolt, amikor a kutya felé szaladt. *H. G.* visszafordult, majd közölte a bejelentővel és a panasossal, hogy elege van abból, hogy a kutyájuk állandóan kinn szaladgál. *H. G.* elmondása szerint a panaszos megfogta a vállát, megfordította és útnak indította, hogy menjen haza. *H. G.* erre úgy reagált, hogy közölte, le fogja szűrni a kutyát, ha nem zárják be. Elő is vett egy 15 cm pengehosszúságú kést, majd távozott a lakására.

A bejelentő és a panaszos már leparkoltak gépjárművükkel, amikor hallották, hogy a kutya kint ugat. A panaszos kiment, majd a kapu előtt kint lévő kutyát megfogta, hogy bevigye. Ekkor látta, hogy *H. G.* és *H. I.* (kezükben baltával) és *H. Gy-né* támadólag közelítenek felé, sőt *H. G.* pár méterről háromszor felé is suhintott a nála lévő baltával. A cselekmény közben *H. Gy-né* szóban szidalmazta a panaszust. A panaszos bement a lakásba és a bejelentő hívta a 112-es segélyhívó számot.

A járőröknek *H. I.* elmondta, hogy testvére éppen hazafelé jött, amikor a kutya kint volt. *H. I.* kiment az utcára egy vascsővel, hogy elkeresse a kutyát, de mire kiért, a kutya már nem volt szem előtt. Kérdésre elmondta, hogy nem volt náluk balta az összetűzés során.

H. G. meghallgatására nem volt lehetőség, mivel hozzátartozói elmondása szerint két nyugtatót vett be, majd aludni ment, felkelteni pedig nem tudták.

A ház udvarán a járőrök észlelték, hogy a hasogatott farakás mellett, a falnak támasztva két balta van elhelyezve.

A járőrök szemtanúként meghallgatták *B. A.-t*, aki elmondta, hogy az ablakából látta, hogy a panaszos két kézzel meglöki *H. G.-t*, valamint hallotta a veszekedést, kést azonban nem látott senkinél.

A bejelentővel nehezen kommunikáltak a járőrök, mivel ittas állapotban volt, összefüggéstelenül beszélt, kitérő válaszokat adott. Kioktatóan, arrogánsan viselkedett, korábbi intézkedéseket sérelmezett. Mindezek mellett rendőri védelmet kért, arra hivatkozva, hogy fenyegetettnek érzi magát az utcában lakók miatt.

A helyszínen tapasztaltakról a járőrök tájékoztatták a TIK ügyeletest, aki úgy döntött, hogy a Rendőrkapitányság azonnali intézkedéseket fogantató csoportját (forrónyomos csoport) küldi a helyszínre. A forrónyomos csoport 22 óra 50 perckor érkezett a helyszínre, ahol a járőrök tájékoztatták őket a tapasztaltakról, valamint arról, hogy az érintettek nehezen kezelhetőek. A forrónyomos csoporttal közölték továbbá, hogy a bejelentő rendőri védelmet kért.

A forrónyomos csoport meghallgatta az érintetteket, a csoport vezetője utasítást adott *H. G.* előállítására, ám erre végül az állapota miatt (altató hatására aludt), nem került sor, azt a reggeli órákra halasztották.

A forrónyomos csoport a panaszust egy jelzés nélküli, civil rendőrségi gépjárművel beszállította a Rendőrkapitányságra feljelentés megtétele céljából. A bejelentő a helyszínen maradt.

23 óra 14 perckor a bejelentő ismét bejelentést tett, miszerint az utcán két személy megfenyegette, és ők jelenleg is ott vannak az utcán. A TIK helyszínre küldte az *, valamint az * hívójelű egységeket.

23 óra 33 perckor ismét jelentkezett a bejelentő, miszerint ő már tett bejelentést, de a rendőrök nem intézkedtek, továbbá közölte, hogy nem az otthonánál, hanem a S. Kft. előtt tartózkodik, ott várja a rendőröket. A HIK kapcsolása után a TIK közölte a bejelentővel, hogy a járőrök már úton vannak.

A kiküldött két egység 23 óra 36 perckor érkezett a bejelentő által megadott helyszínre, ahol meghallgatták a bejelentőt. A bejelentő elmondta, hogy miután a rendőrök az előző intézkedést követően távoztak, az korábbi támadók ismét baltával támadtak rá. A járőrök H. I.-t is meghallgatták, aki úgy nyilatkozott, hogy nem találkoztak a bejelentővel, nem voltak kinn az utcán, testvére pedig még mindig alszik.

A Rendőr-főkapitányság vezetője úgy értékelte, hogy a bejelentések alapján minden szükséges és indokolt intézkedést, megfelelő időn belül megtettek.

*b) Az * hívójelű egység rendőreinek jelentése a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazta:*

A járőrök az Árpád 20/1 ügyelet utasítását követően azonnal a helyszínre indultak. A járőrök 21 óra 40 perckor érkeztek a helyszínre, ahol az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontjának megfelelően igazoltatták a konfliktus résztvevőit, valamint adatgyűjtést kezdtek.

A bejelentő az intézkedés alatt többször is védelmet kért, amely kérést a járőrök továbbították az Árpád 20/1 ügyelet, valamint később kitérő forrónyomos csoport felé.

A járőrök a forrónyomos csoport vezetőjének utasítása alapján részletes tényleíró jelentést is készítettek.

A helyszínen kép és hangfelvétel ezen egység tudomása szerint nem készült.

c) A Rendőrkapitányság forrónyomos csoportja tagjainak jelentése a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A forrónyomos csoport a TIK utasítására jelent meg a helyszínen. A panaszt B. Zs. r. ftörm. És Sz. B. r. fhdgy, a forrónyomos csoport két tagja szállította be a Rendőrkapitányságra ún. „civil” szolgálati gépjárművel. A panaszos a helyszínen többször egyeztetett a bejelentővel, aki tanácsokkal látta el arra vonatkozóan, hogy mit mondjon majd a rendőrségen. A panaszos telefonját nem kapcsolatták ki a rendőrök, sőt beszélt is telefonon a bejelentővel a beszállítás során. A Rendőrkapitányságon a panaszt Sz. B. r. fhdgy. hallgatta meg (amelyről feljelentési jegyzőkönyv is készült), amely idő alatt a panaszos nem kérte, hogy telefonálhasson. Telefonálással kapcsolatos tilalom egyáltalán nem került szóba és nem is volt rá indok, mivel a telefont a sértett elő sem vette.

Sz. B. r. fhdgy. jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos meghallgatása során több alkalommal csörgött a panaszos telefonja. A panaszos ezért elnézést kért, ám azt a rendőrök nem kapcsolatták ki, mivel nem zavarta a jegyzőkönyv felvételét.

Maga a panaszos egyébként nem kért védelmet sem maga, sem pedig a bejelentő részére. A panaszosnak sérülése nem keletkezett a konfliktus során.

A panaszost kihallgatását megelőzően kioktatták jogairól és kötelezettségeiről, amelyet a panaszos tudomásul vett. A feljelentésről készült jegyzőkönyvet a panaszos átolvasta, majd aláírta, annak másolati példányát átvette. A jegyzőkönyv felvételének kezdetén a panaszos nyilatkozott a személyi védelem tekintetében: egyértelműen nem kérte azt, nem tartotta indokoltnak.

Az esettel kapcsolatban eljárás indult a támadókkal szemben felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette miatt.

d) Az *Eset adatlap* tanúsága szerint a bejelentés 2019. október 10-én, 21 óra 34 perc 43 másodperckor érkezett. A bejelentő elmondta, hogy három fő baltával fenyegeti őt, mert kiszaladt a kutyája. Tettegességig nem fajult a helyzet, a bejelentő mentőt nem kért. *-es egységet 21 óra 38 perckor riasztották, ekkor el is indultak a helyszínre, ahova 21 óra 45 perckor érkeztek meg. Az intézkedést 23 óra 4 perckor fejezték be.

e) A *Bejelentés adatai* c. dokumentum tanúsága szerint a bejelentő 2019. október 10-én, 23 óra 14 perc 5 másodperckor tett bejelentést, miszerint két személy fejszével fenyegeti őt az utcán. A bejelentő elmondta, hogy nemrég voltak kint rendőrök és elvitték a panaszost (nem tudja, hogy miért), és akkor ugyanezen személyekkel volt gond.

f) A *másik Bejelentés adatai* c. dokumentum tanúsága szerint a bejelentő 2019. október 23 óra 33 perc 18 másodperckor megismételte az előző pontban ismertetett bejelentését, kiegészítve azzal az információval, hogy már nem az otthonánál, hanem a SHINWA Magyarország előtt várja a rendőröket.

g) A *feljelentésről szóló Jegyzőkönyv* tanúsága szerint a panaszost 2019. október 10-én, 23 óra 17 perckor hallgatták meg. E jegyzőkönyv első tájékoztató eleme az ún. különleges bánásmódot igénylő személlyé minősítés vizsgálatának lehetősége, amelyet a panaszos nem indítványozott, amely tényt külön aláírással is megerősített. A rendőrség sem minősítette annak. E jegyzőkönyv második tájékoztató eleme a tanú adatainak zártan kezelésére vonatkozott, amelyet szintén nem kért a panaszost, és ennek tényét aláírásával is megerősítette.

h) A *bejelentés hanganyagának leirata* szerint a bejelentő a következőket közölte: „Kiment a kutyám, aztán itt terrorizálnak engem”, „Nem bántottak, csak baltával fenyegetnek. Szeretnék egy rendőri intézkedést most azonnal”. A leirat egyéb tekintetben az előzőekhez képest további információt nem tartalmaz.

i) A rendőrség által megküldött egyéb dokumentumok (Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele, Küldés leírása) a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség többszöri bejelentés után volt csak hajlandó rendőröket küldeni a helyszínre, ám a kiérkezést követően sem léptek fel megfelelően az őt és élettársát megtámadó személyekkel szemben, majd mikor beszállították őt mint sértettet a rendőrségre, telefonját kikapcsoltatták, nem engedték azt használni.

1. Elsőként azt vizsgáltam, hogy a panaszos bejelentéséből fakadó intézkedési kötelezettségük alapján megfelelő időn belül értek-e ki a rendőrök a helyszínre.

A rendőrség által rendelkezésre bocsajtott dokumentumok tanúsága szerint 21 óra 34 perc 43 másodperckor bejelentés érkezett, miszerint a bejelentőt és a panaszost baltával fenyegetik. E bejelentés alapján 21 óra 38 perckor riasztották az *es egységet, amely 21 óra 45 perckor érkeztek meg a helyszínre. A bejelentést a HIK rögzítette, majd az adatlapot megküldte a TIK számára. A TIK az adatlapot néhány másodperc alatt átvette, majd a HIK operátora konferencia-beszélgetést kezdeményezett, ám a TIK ügyeletesé úgy ítélte meg, hogy erre nincs szükség, helyette azonnal riasztotta a cselekmény elkövetéséhez legközelebb tartózkodó egységet.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdése 1a. pontjának megfelelően a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol, a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi a bűncselekmények felderítését.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget [...] közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben [...]. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti adatok alapján látható, hogy a rendőrség (TIK) azonnal, késlekedés nélkül riasztotta a helyszínhez legközelebb tartózkodó járőröket, akik a bejelentéstől számított 10 percen belül a helyszínre érkeztek. Természetesen olyan esetben, ahol a bejelentés alapján felmerül bárkinek testi épségét, esetleg életét veszélyeztető jogellenes cselekmény, az lenne a legideálisabb, ha rögtön a bejelentést követően meg tudnának jelenni rendőrök a helyszínen, ez azonban lehetetlen. Arra ugyanakkor törekedni kell, hogy a bejelentés és a kiérkezés közötti időtartam a körülmények adta lehetőségek között a lehető legkisebb terjedelmű legyen. Ellenkező esetben a késlekedés – adott esetben – a sértett személy élethez való jogát veszélyeztethetné.

Jelen panaszügyben – különösebb tényálláselemzés nélkül is láthatóan – a bejelentés felvetette olyan jogellenes cselekmény gyanúját, amely a panaszos testi épségét, életét veszélyeztetheti, ám a helyszínen feltárt körülmények alapján végül „pusztán” felfegyverkezve elkövetett garázdaság gyanúja merült fel, nem pedig olyan bűncselekményé, amely a panaszos testi épsége vagy élete ellen irányul (mint pl. testi sértés, emberölés, illetve ezek előkészülete, kísérlete). Ennek megfelelően a rendőrség esetleges késedelme sem érintette volna a panaszos élethez való jogát.

Jelen panaszügyben az esetleges késlekedés ugyanakkor érinti a panaszos tisztességes hatósági eljáráshoz való alapvető jogát. Bár a bejelentést nem ő maga tette, azt az ő érdekében is tette az élettársa. Az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jog immanens eleme az ésszerű időn belül való intézkedés követelménye, amelynek lényege, hogy a hatóság (jelen esetben a rendőrség) indokolatlan késlekedése miatt az ügyfél (jelen esetben az intézkedés alá vont személy) hátrányt, kárt ne szenvedjen.

Álláspontom szerint jelen panaszügyben a járőrök a körülmények adta legrövidebb időn belül kiérkeztek a helyszínre, így alapvető jogot érintő visszáság nem történt.

2. Vizsgáltam, hogy a helyszínre kiérkező rendőrök eleget tettek-e az intézkedési kötelezettségükből eredő feladataiknak.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök bár azonosították a támadókat, őket nem állították elő, „drogtesztet” sem végeztek rajtuk.

A rendőrség által rendelkezésre bocsajtott dokumentumok tanúsága szerint a kiérkező járőrök a helyszínen meghallgatták a feleket, tájékoztak a körülményekről (amely során tanút is meghallgattak, valamint megtalálták a lehetséges elkövetési eszközöket), majd a tapasztaltakról tájékoztatták a TIK ügyeletest, aki úgy döntött, hogy a Rendőrkapitányság azonnali intézkedéseket fogantató csoportját (forrónyomos csoport) is kiküldi a helyszínre. A dokumentumokból kiderül, hogy a forrónyomos csoport 22 óra 50 perckor érkezett a helyszínre, ahol a járőrök tájékoztatták őket a tapasztaltakról, valamint arról, hogy az érintettek nehezen kezelhetőek. A forrónyomos csoport szintén meghallgatta az érintetteket, majd a csoport vezetője utasítást adott H. G. előállítására, ám erre végül az állapota miatt (altató hatására aludt), nem került sor, azt a reggeli órákra halasztották. Az esettel kapcsolatban eljárás indult a támadókkal szemben felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette miatt.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. előző pontban már hivatkozott 13. §-ának (1) bekezdése e panaszem tekintetében is releváns. Ugyanezen § (2) bekezdése előírja, hogy a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

a) A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszínen tapasztaltak felvetették a felfegyverkezve elkövetett garázdaság bűncselekményének gyanúját, így a támadókkal szemben büntetőeljárást kezdeményeztek.

A Btk. 339. §-nak (1) bekezdése szerint, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanezen § (2) bekezdésének d) pontja szerint a büntetés súlyosabb, ha a garázdaságot felfegyverkezve követik el.

Az Rtv. 33. §-a rendelkezik az elfogás és az előállítás valamennyi lehetséges esetéről, így a bűncselekmény elkövetésén tettén ért személy – kötelező – elfogásáról [(1) bekezdés a) pont], valamint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy – mérlegeléstől függő – előállításáról [(2) bekezdés b) pont].

Előbbi esetben a rendőr a tettén ért személyt elfogja és előállítja, nincs mérlegelési lehetősége. Tetteiről ugyanakkor kizárólag olyan esetekben beszélhetünk, amikor a lehetséges bűncselekmény elkövetése, annak bárki által való észlelése, az elkövető esetleges üldözése, visszatartása, feltartóztatása, majd rendőr általi elfogása során fennáll egyfajta folyamatosság. Abban az esetben, ha ez a folyamatosság megszakad, már nincs lehetőség az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint elfogni a lehetséges elkövetőt. Jelen ügyben a panaszost és élettársát megtámadó személyek a cselekményüket befejezték, ennek során, illetve ezt követően őket nem tartották fel, nem üldözték, így a rendőrök kitérkezésekor az elfogáshoz szükséges folyamatosság már megszakadt, nem volt tehát megfelelő jogalap a támadók elfogására.

Utóbbi esetben a rendőr az intézkedés során feltárt körülmények alapján – és a központtal egyeztetve – hoz szakmai döntést az előállítás szükségességéről az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelménynek megfelelően. Tehát még bűncselekmény gyanúja esetén sem szükségzerű (és nem is lehet az), hogy a lehetséges elkövetőt előállítsák. Mindez azonban olyan a rendőr mérlegelési körébe tartozó kérdés, amely közvetlenül nem érinti a panaszos személyét.

b) A 32/2014. (VIII. 29.) ORFK utasítás határozza meg, hogy pontosan mikor és milyen intézkedéseket szükséges foganatosítani kábítószerrel összefüggő bűncselekmények elkövetésével gyanúsítható személlyel szemben. Ezen utasítás 12. pontja szerint kábítószer-fogyasztás gyanúja esetén szükséges mintát venni az intézkedés alá vont személytől. Ezen utasítás 3. pontja alapján akkor feltételezhető valakiről, hogy kábítószerrel fogyasztott, ha (a) rajta kábítószer okozta bódult állapotra jellemző testi és pszichikai tünetek észlelhetők, vagy ha rajta (b) az egyes kábítószerrel fogyasztása okozta jellemző elvonási tünetek észlelhetők, továbbá ha (c) kimutatható időn belül kábítószer fogyasztásáról nyilatkozik.

A rendelkezésemre álló információk szerint az egyik támadó altató hatású gyógyszert fogyasztott a panaszossal való konfliktust követően, amelynek hatására a rendőri intézkedés idején már aludt (emiat nem állították őt elő aznap), ugyanakkor – álláspontom szerint – pusztán az a tény, hogy valaki altató hatású gyógyszer miatt alszik, nem minősül olyan testi és pszichikai tünetnek, amely miatt felmerülhetne a kábítószer fogyasztásának a gyanúja. Mindez azonban olyan a rendőr mérlegelési körébe tartozó kérdés, amely közvetlenül nem érinti a panaszos személyét.

c) Figyelembe véve, hogy a panaszossal és élettársával konfliktusba kerülő személyeket – megfelelő jogalap hiányában – elfogni nem lehetett, továbbá, mivel az előállítás, illetve a kábítószer-fogyasztás vizsgálatát célzó biológiai mintavétel alkalmazása – a szükségesség és arányosság követelménye alapján hozott – szakmai mérlegelés kérdése (amelynek eredménye közvetlenül nem érintette a panaszos személyét), jelen ügyben kizárólag azt vizsgáltam, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek-e az intézkedési kötelezettségükhöz kapcsolódó tényállás-tisztázási kötelezettségüknek. Más szavakkal élve – utalva az Alaptörvény XXIV. cikkében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való alapvető jogára – tisztességes módon jártak-e el a panaszos ügyében.

A rendelkezésemre álló információk alapján a rendőrség járőröket, majd forrónyomos csoportot küldött a helyszínre, akik meghallgatták az érintetteket, tanúkatatást folytattak, egyéb

bizonyítási eszközöket kerestek és találtak, intézkedtek a panaszos mint sértett meghallgatásáról, feljelentésének felvételéről, továbbá büntetőeljárást indítottak a lehetséges támadókkal szemben. **Álláspontom szerint – nem értékelve az előbb elmondottak során hozott szakmai döntések helyességét – az intézkedő rendőrök elvégezték az intézkedési kötelezettségükből fakadó feladataikat, így alapvető jogot érintő visszásság nem történt.**

3. A panaszos sérelmezte, hogy nem használhatta telefonját sértettként való meghallgatása során.

A rendőrség által a rendelkezésemre bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos telefonját nem kapcsolatták ki, sőt beszélt is telefonon a bejelentővel (élettársával) a beszállítás során. A Rendőrkapitányságon a panaszos nem kérte, hogy telefonálhasson. Telefonálással kapcsolatos tilalom egyáltalán nem került szóba és nem is volt rá indok, mivel a telefont a sértett elő sem vette. Sz. B. r. fhdgy. jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos meghallgatása során több alkalommal csörgött a panaszos telefonja. A panaszos ezért elnézést kért, ám azt a rendőrök nem kapcsolatták ki, mivel nem zavarta a jegyzőkönyv felvételét.

Hozzá tartozó vagy más személy értesítésére vonatkozó korlátozó rendelkezést kizárólag a fogvatartottak esetére ír elő az Rtv. a 18. §-ának (1) bekezdésében. Nincs tehát olyan rendelkezés az Rtv.-ben, amely a sértettként való meghallgatás esetére korlátozná az érintett kommunikációját, így telefonhasználatát.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e tekintetben alapvető jogot érintő visszásság fennállásáról nem áll módomban állást foglalni.

Budapest, 2020. ...